ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.6.2024 г.
COM(2024) 624 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Словения

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 624 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Словения

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета[1] и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета по икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета[2], с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от ЕС. В съответствие с приоритетите на европейския семестър той спомага за постигането на икономическо и социално възстановяване и за изпълнението на устойчиви реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход и за укрепването на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и за стимулирането на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, за подобряването на териториалното сближаване в рамките на ЕС и за подкрепата на непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права.

---

1 ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

(2) Регламентът REPowerEU[3], приет на 27 февруари 2023 г., има за цел постепенното премахване на зависимостта на ЕС от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще спомогне за постигането на енергийна сигурност и диверсификация на енергийните доставки на ЕС, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Словения добави нова глава за REPowerEU към своя национален план за възстановяване и устойчивост, за да финансира ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU.

(3) На 16 март 2023 г. Комисията публикува съобщението „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“[4], за да допринесе за оформянето на политическите решения и да създаде рамковите условия за увеличаване на растежа. Съобщението е структурирано около девет взаимно подсилващи се фактора в областта на конкурентоспособността. Сред тези фактори достъпът до частен капитал, научните изследвания и иновациите, образованието и уменията и единният пазар се открояват като основни приоритети на политиката за реформи и инвестиции с цел справяне с настоящите предизвикателства, свързани с производителността, както и за изграждане на дългосрочна конкурентоспособност на ЕС и неговите държави членки. На 14 февруари 2024 г. посоченото съобщение бе последвано от годишен доклад на Комисията относно единния пазар и конкурентоспособността[5]. В доклада се описват подробно конкурентните предимства на единния пазар на Европа и съответните предизвикателства, като се проследява развитието през годината с оглед на посочените девет фактора.

(4) На 21 ноември 2023 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2024 г.[6], с което постави началото на цикъла на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2024 г. На 22 март 2024 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2024 г. във връзка с четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 21 ноември 2023 г. Комисията също прие становище относно проекта на бюджетен план за 2024 г. на Словения. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, която Съветът прие на 12 април 2024 г., както и предложението за съвместния доклад за заетостта за 2024 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права, което Съветът прие на 11 март 2024 г.

(5) На 30 април 2024 г. влезе в сила новата рамка на ЕС за икономическо управление. Рамката включва новия Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета. Тя включва също изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 за

---

3 Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

4 COM(2023) 168 final.

5 COM(2024) 77 final.

6 COM(2023) 901 final.

прилагане на процедурата при прекомерен дефицит и изменената Директива 2011/85/ЕС за бюджетните рамки на държавите членки[7]. Целите на новата рамка са устойчивост на публичния дълг и устойчив и приобщаващ растеж чрез постепенна фискална консолидация, както и реформи и инвестиции. С нея се насърчава националната ангажираност, като средносрочната ѝ насоченост е по-силна в съчетание с по-ефективно и съгласувано прилагане. Всяка държава членка следва да представи на Съвета и на Комисията национален средносрочен фискално-структурен план. Националните средносрочни фискално-структурни планове съдържат фискалните ангажименти, ангажиментите за реформи и инвестиции на държавата членка, като обхващат период на планиране от 4 или 5 години в зависимост от нормалната продължителност на националния законодателен цикъл. Планът на нетните разходи[8] в националните средносрочни фискално-структурни планове следва да отговаря на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263, включително на изискванията за правдоподобно низходяща тенденция на консолидирания държавен дълг най-късно до края на периода на корекция или за оставане на разумни равнища под 60 % от БВП, както и за намаляване и/или поддържане на бюджетния дефицит под референтната стойност от 3 % от БВП в средносрочен план. Когато държава членка поеме ангажимент да изпълни съответен набор от реформи и инвестиции в съответствие с критериите, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1263, периодът на корекция може да бъде удължен с най-много 3 години. За да подпомогне изготвянето на тези планове, на [21 юни] 2024 г. Комисията трябва да предостави на държавите членки насоки относно съдържанието на плановете и последващите годишни доклади за напредъка, които те ще трябва да представят, и в съответствие с член 5 от Регламент (ЕС) 2024/1263 ще им предаде технически насоки относно фискалните корекции (референтни траектории и техническа информация, когато е приложимо). Държавите членки следва да представят своите средносрочни фискално-структурни планове до 20 септември 2024 г. освен ако държавата членка и Комисията се споразумеят да удължат този срок в разумни граници. Държавите членки следва да гарантират участието на своите национални парламенти и консултациите с независими фискални институции, социалните партньори и други заинтересовани страни на национално равнище, когато е уместно.

(6) През 2024 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за

---

7 Регламент (ЕС) 2024/1264 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L, 2024/1264, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) и Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L, 2024/1265, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

8 Нетни разходи, както са определени в член 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263 на Съвета от 29 април 2024 г. (ОВ L 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). „Нетни разходи“ означава публичните разходи след приспадане на: i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица, както и vi) еднократните и други временни мерки.

изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете спомагат за ефективното справяне с всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г., 2022 г. и 2023 г. продължават да бъдат еднакво актуални и за плановете за възстановяване и устойчивост, преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(7) На 30 април 2021 г. Словения представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент. На 20 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Словения[9], който беше изменен на 17 октомври 2023 г. съгласно член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 за актуализиране на максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа, както и за да бъде включена главата за REPowerEU[10]. Отпускането на траншовете зависи от решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, че Словения е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

(8) На 19 юни 2024 г. Комисията публикува доклада за Словения за 2024 г.[11] В него беше оценен напредъкът на Словения в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019—2023 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Словения на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Словения при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на ЕС в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

(9) Въз основа на данни, потвърдени от Евростат[12], дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Словения е намалял от 3,0 % от БВП през 2022 г. на 2,5 % през 2023 г., а консолидираният държавен дълг е спаднал от 72,5 % от БВП в края на 2022 г. на 69,2 % в края на 2023 г. Както обяви в насоките си за

---

9 Решение за изпълнение на Съвета от 20 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Словения (10612/21).

10 Решение за изпълнение на Съвета от 16 октомври 2023 г. за изменение на Решение за изпълнение от 20 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Словения (13615/1/23).

11 SWD(2024) 624 final.

12 Евростат, Euro Indicators, 22.4.2024 г.

фискалната политика за 2024 г., [13], Комисията предприема първата стъпка за откриването на основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит в съответствие с действащите правни разпоредби. На 19 юни 2024 г. Комисията прие доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от ДФЕС[14]. В него се оценява състоянието на бюджета на Словения, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2024 г. надхвърли референтната стойност от 3 % от БВП. В доклада се прави заключението, че с оглед на оценката и след вземането предвид на становището на Икономическия и финансов комитет, определено в член 126, параграф 4 от ДФЕС, Комисията възнамерява да не предложи през юли откриването на процедура при прекомерен дефицит за Словения.

(10) На 12 юли 2022 г. Съветът препоръча Словения да предприеме действия, за да гарантира, че през 2023 г. растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката[15], като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. На Словения беше препоръчано да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. На Словения беше препоръчано също да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. Според оценките на Комисията през 2023 г. фискалната позиция[16] е била рестриктивна с 0,5 % от БВП в условия на висока инфлация. Растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. осигури рестриктивен принос към фискалната позиция в размер на 0,4 % от БВП. Това включва увеличените разходи за целевите спешни мерки за подкрепа на домакинствата и предприятията, които са най-уязвими на покачването на цените на енергията, с 0,3 % от БВП. Растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи през 2023 г. беше в съответствие с препоръката на Съвета. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, възлизаха на 1,3 % от БВП през 2023 г. Инвестициите, финансирани на национално равнище, възлизаха на 4,6 % от БВП през 2023 г., което представлява увеличение с 0,2

---

13 COM(2023) 141 final.

14 Доклад на Комисията, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, 19.6.2024 г., COM(2024) 598 final.

15 Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. средносрочният потенциален растеж на производството на Словения през 2023 г., който се използва за измерване на фискалната позиция, се оценява на 11,5 % в номинално изражение въз основа на 10-годишния среден реален потенциален темп на растеж и дефлатора на БВП за 2023 г.

16 Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Тя има за цел да оцени икономическия импулс, произтичащ от фискалните политики, както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между: i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите (и с изключение на свързаните с COVID-19 временни извънредни мерки), включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза.

процентни пункта в сравнение с 2022 г. Словения финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС. Словения финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийна сигурност, като например в железопътна инфраструктура, енергия от възобновяеми източници и предотвратяване на природни бедствия, които са частично финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС.

(11) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 2,3 % през 2024 г. и с 2,6 % през 2025 г., а ХИПЦ-инфлацията да бъде 2,8 % през 2024 г. и 2,4 % през 2025 г.

(12) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен дефицит от 2,8 % от БВП през 2024 г., а съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 68,1 % до края на 2024 г. Увеличаването на дефицита през 2024 г. отразява главно по-високите публични инвестиции, включително финансирано на национално равнище възстановяване след наводненията, както и индексация на социалните обезщетения, като то е отчасти компенсирано с намаляване на субсидиите, отмяна на мерките за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията и временно увеличаване на ставката на корпоративния данък. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция се очаква да бъде рестриктивна с 0,2 % от БВП през 2024 г.

(13) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се очаква разходи в размер на 0,7 % от БВП да бъдат финансирани с безвъзмездна подкрепа („безвъзмездни средства“) от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2024 г. в сравнение с 0,2 % от БВП през 2023 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, ще дадат възможност за висококачествени инвестиции и реформи за повишаване на производителността без пряко въздействие върху салдото и дълга на сектор „Държавно управление“ на Словения. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се очаква разходите в размер на 0,4 % от БВП да бъдат покрити със заеми от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2023 г. в сравнение с 0,1 % от БВП през 2024 г.

(14) На 14 юли 2023 г. Съветът препоръча[17] на Словения да гарантира разумна фискална политика, по-специално като ограничи номиналното увеличение на финансираните на национално равнище нетни първични разходи[18] през 2024 г. до не повече от 5,5 %. Когато изпълняваха своите бюджети за 2023 г. и изготвяха своите проекти на бюджетни планове за 2024 г. държавите членки бяха приканени да вземат предвид факта, че Комисията ще предложи на Съвета да бъдат открити основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит въз основа на данните за резултатите за 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните първични разходи на Словения, финансирани на

[17] Препоръка на Съвета от 14 юли 2023 г. относно националната програма за реформи на Словения за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Словения за 2023 г. (ОВ C 312, 1.9.2023 г., стр. 224).

[18] Нетните първични разходи се определят като финансирани на национално равнище разходи, след приспадане на: i) дискреционните мерки по отношение на приходите, ii) разходите за лихви, iii) разходите за циклична безработица и iv) еднократните и други временни мерки.

национално равнище, се очаква да нараснат с 5,6 % през 2024 г.[19], което е над препоръчания максимален темп на растеж. Това превишение на разходите над препоръчания максимален темп на растеж на нетните първични разходи, финансирани на национално равнище, съответства на по-малко от 0,1 % от БВП през 2024 г. Това рискува да не бъде изцяло в съответствие с препоръчаното от Съвета.

(15) Освен това Съветът препоръча на Словения да предприеме действия за прекратяване на действащите спешни мерки за енергийна подкрепа, като използва съответните икономии за намаляване на бюджетния дефицит възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. В допълнение Съветът уточни, че ако нови увеличения на цените на енергията наложат предприемането на нови или продължаващи мерки за подкрепа, Словения следва да гарантира, че тези мерки са насочени към закрила на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и че запазват стимулите за икономии на енергия. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните бюджетни разходи[20] за спешните мерки за енергийна подкрепа се оценяват на 1,4 % от БВП през 2023 г. и се очаква да бъдат 0,1 % през 2024 г. и 0,0 % през 2025 г. По-специално се приема, че компенсациите за доставчиците на газ и електричество, продавани на административно определени цени, ще останат в сила през 2024 г., макар и с незначително въздействие. Ако съответните икономии се използват за намаляване на бюджетния дефицит, както се препоръчва от Съвета, тези прогнози ще доведат до фискална корекция от 1,3 % от БВП през 2024 г., докато нетните първични разходи, финансирани на национално равнище, имат[21] рестриктивен принос към фискалната позиция от 0,1 % от БВП през същата година. Предвижда се спешните мерки за енергийна подкрепа да бъдат прекратени възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. Това е в съответствие с препоръчаното от Съвета. Не се предвижда обаче съответните икономии да бъдат използвани изцяло за намаляване на бюджетния дефицит. Това рискува да не бъде в съответствие с препоръката на Съвета.

(16) Освен това Съветът също препоръча на Словения да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира ефективното усвояване на безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и

---

19 Тя взема предвид еднократните мерки в размер на 0,7 % от БВП през 2024 г., свързани с краткосрочните извънредни разходи за възстановяване след наводненията през август 2023 г. (както и 0,4 % от БВП през 2023 г. по същата причина). Освен това се предвижда фонд „Солидарност“ на ЕС да осигури 0,15 % от БВП за извънредни разходи през 2023 г., 0,3 % от БВП през 2024 г. и 0,15 % от БВП през 2025 г. На 14 юли 2023 г. Съветът се позова и на опустошителните наводнения, които засегнаха Италия през май 2023 г., и постигна съгласие, че разходите за пряка спешна помощ, свързана с тези наводнения, ще бъдат взети предвид при последващите оценки на съответствието с фискалните му препоръки и по принцип ще се считат за еднократни и временни мерки. Подобен подход беше следван и по отношение на опустошителните наводнения, които засегнаха Словения през август 2023 г.

20 Стойността представлява равнището на годишните бюджетни разходи за тези мерки, включително приходите и разходите и, когато е приложимо, след приспадане на приходите от данъци върху извънредните печалби на доставчиците на енергия.

21 Този принос се измерва като промяната в първичните разходи на сектор „Държавно управление“ след приспадане на: i) допълнителното въздействие върху бюджета на дискреционните мерки по отношение на приходите, ii) еднократните разходи, iii) разходите за циклична безработица, както и iv) разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, спрямо средносрочния (10-годишен) среден темп на растеж на потенциалния БВП, изразен като съотношение към номиналния БВП.

устойчивост и други фондове на ЕС, по-специално за насърчаване на екологичния и цифровия преход. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. финансираните на национално равнище публични инвестиции се очаква да се увеличат до 5,3 % от БВП през 2024 г. от 4,6 % от БВП през 2023 г. Това е в съответствие с препоръчаното от Съвета.. На свой ред, публичните разходи, финансирани от приходи от фондове на ЕС, включително безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, се очаква да останат стабилни на равнище 1,3 % от БВП през 2024 г. при 1,3 % от БВП през 2023 г.

(17) Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, и при условие че политиката остане непроменена, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен дефицит от 2,2 % от БВП за 2025 г. Намаляването на дефицита през 2025 г. отразява главно въвеждането на нова вноска за дългосрочни грижи, която да бъде събирана от юли 2025 г., с което се предвижда увеличаване на социалноосигурителните вноски с около 0,4 % от БВП. Постепенното намаляване на разходите за възстановяване след наводненията ще окаже въздействие върху публичните инвестиции, които се предвижда да спаднат с 0,4 процентни пункта до 5,4 % от БВП. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 66,4 % до края на 2025 г.

(18) Предвижда се Словения да увеличи значително разходите, свързани със застаряването на населението, което ще доведе до увеличаване на разходите за здравеопазване, дългосрочни грижи и пенсии през следващите десетилетия. Планът за възстановяване и устойчивост вече съдържа няколко мерки в подкрепа на фискалната устойчивост. Извън рамките на плана би било важно да се наблюдават разходите, за да се гарантира адекватността и фискалната устойчивост на социалната закрила. За определянето на областите с по-нисък приоритет или неефективни разходи биха могли да се използват прегледи на разходите. След това освободените средства биха могли да бъдат преразпределени за справяне с новите фискални предизвикателства, включително в областта на социалната закрила. За да се гарантира, че разходите стават по-ефективни, от решаващо значение е последващите мерки да бъдат приложени бързо и да бъдат съгласувани с текущите структурни реформи.

(19) Съотношението между данъците и БВП на Словения остава под средното за ЕС и нейният данъчен състав продължава да не благоприятства особено растежа. Най-горната категория на данъка върху доходите на физическите лица и данъчната тежест върху труда за различните равнища на доходите остават сред най-високите в ЕС, докато данъците върху недвижимото имущество, включително постоянните данъци върху недвижимото имущество, остават много ниски, като делът им е под половината от средната стойност за ЕС. Намаляването на данъчната тежест върху труда ще намали разходите за труд, ще стимулира търсенето на работна ръка и ще подобри конкурентоспособността. По-високите нетни заплати биха могли да стимулират предлагането на работна ръка. При все че делът на приходите от екологични данъци е над средния за ЕС, данъчната система би могла да се използва за по-нататъшно насърчаване на екологичните цели, включително чрез прилагане на принципа „замърсителят плаща“.

(20) Публичните инвестиции в Словения са над средните за ЕС и се увеличиха през последните няколко години. Ефективността и ефикасността им обаче биха могли да бъдат подобрени чрез по-добро координиране на планирането на публичните

инвестиции между различните сектори и министерства. Евентуален съгласуван набор от документи за дългосрочно планиране и един интегриран средносрочен план за потенциални инвестиции също биха били инструменти за подобряване на ефективността на публичните инвестиции, включително приоритизирането на проектите в съответствие с националните и европейските приоритети. Това би подпомогнало също увеличаването на потенциала за растеж и фискалната устойчивост на страната.

(21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Очаква се те да спомогнат за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки, както и нейния национален план в областта на енергетиката и изменението на климата. В рамките на този кратък срок пристъпването без отлагане към ефективното изпълнение на плана, включително на главата за REPowerEU, е от съществено значение за повишаване на дългосрочната конкурентоспособност на Словения чрез екологичния и цифровия преход, като същевременно се гарантира социална справедливост. За да бъдат изпълнени ангажиментите по плана до август 2026 г., от съществено значение е Словения да продължи изпълнението на реформите и да ускори инвестициите, като отстранява възникващите забавяния и същевременно гарантира силен административен капацитет. Системното участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост.

(22) Като част от междинния преглед на фондовете на политиката на сближаване, в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 от Словения се изисква да направи преглед на всяка програма до март 2025 г., като вземе предвид, наред с другото, предизвикателствата, посочени в специфичните за всяка държава препоръки за 2024 г., както и нейния национален план в областта на енергетиката и изменението на климата. Този преглед представлява основата за окончателното разпределение на финансирането от ЕС, включено във всяка програма. При все че Словения постигна напредък в прилагането на политиката на сближаване и Европейския стълб на социалните права, продължават да съществуват предизвикателства, като между столичния регион и останалата част на страната са налице трайни, ясно изразени неравенства. Ускоряването на изпълнението на програмите на политиката на сближаване и укрепването на административния капацитет на национално и регионално равнище е от решаващо значение. Договорените в програмите приоритети са все още релевантни. Отвъд мерките по отношение на административния капацитет, особено важно е да продължат „зелените“ инвестиции, по-специално мерките за защита против наводнения и за смекчаване на последиците от изменението на климата, като предимство се дава на природосъобразните решения. Също толкова важно е да продължат инвестициите в устойчив транспорт, за да се намали тежката зависимост от леките автомобили за пътуване до работното място. Ключово остава реализирането на териториалните планове за справедлив преход в подкрепа на постепенното преустановяване на използването на въглища. Запазват значението си публично-частните партньорства за НИРД с цел повишаване на трудовата производителност. Освен това е важно да се

насърчава ученето за възрастни, включително в областта на цифровите и екологичните умения, и активните политики за пазара на труда, като същевременно се модернизират и цифровизират социалните услуги и услугите на пазара на труда. Приоритет е да се ускори деинституционализацията и развитието на качествени, адекватни и финансово достъпни социални-услуги в общността, по-специално дългосрочни грижи, в подкрепа на социалното приобщаване. Словения би могла също така да използва инициативата „Стратегически технологии за Европа“ за стимулиране на инвестициите в разработването и производството на чисти технологии с ефективно използване на ресурсите, по-специално в сектора на енергията от възобновяеми източници и отоплението.

(23) Освен икономическите и социалните предизвикателства, за които са предвидени действия по плана за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, Словения е изправена пред няколко допълнителни предизвикателства, свързани с устойчивостта на публичните финанси, недостига на умения и работна ръка, както и с оскъдните инвестиции в рисков капитал и инвестиции в научноизследователска и развойна дейност и иновации.

(24) Тестът по Програмата за международно оценяване на учениците (PISA) от 2022 г. разкри значително влошаване на основните умения (по-специално по отношение на четенето и математиката). Увеличаването на дела на 15-годишните ученици със слаби резултати и спадът на учениците с най-добри резултати в областта на математиката и четенето могат да окажат отрицателно въздействие върху предлагането на умения и конкурентоспособността на Словения в бъдеще. Текущата реформа на учебните програми би могла да включва мерки, подпомагащи укрепването на основните умения, наред с екологичните и цифровите умения, изучаването на езици и подобряването на предприемаческите и финансовите компетентности, като освен това би могло да се засили привлекателността на учителската професия.

(25) Въз основа на проведеното от Комисията проучване на доверието на[22] бизнеса ръководителите на предприятия в словенската промишленост съобщават за недостига на работна ръка като много силен фактор, ограничаващ дейността от средата на 2021 г. Процентът на незаетите работни места също е значително по-висок от средния за ЕС. Въпреки мерките, предприети в рамките на плана за възстановяване и устойчивост, все още има значително изоставане по заявленията на чуждестранни работници поради прекомерно тромавите правни изисквания. Недостигът на работна ръка и умения вече забавя инвестициите и производството, особено в промишлеността. Това също така възпрепятства безпроблемното предоставяне на услуги, включително здравеопазване и дългосрочни грижи. Поради това, за да се стимулират конкурентоспособността и растежът, от ключово значение е да се увеличи предлагането на работна ръка, включително чрез допълнително стимулиране на участието на пазара на труда, привличане на работници от държави извън ЕС и засилване на интеграцията на работниците мигранти на пазара на труда и в обществото.

(26) Публичните разходи за научни изследвания, несвързаните с научни изследвания разходи на предприятията за иновации, както и разходите за иновации на нието лице все още са относително ниски в Словения. Инвестициите в рисков капитал

[22] Time series - European Commission (europa.eu)

спрямо БВП също са ниски, особено в сравнение със средното за ЕС, което оказва неблагоприятно въздействие върху бизнес динамиката, а оттам и върху капацитета за иновации и растеж на дружествата. Това, от своя страна, възпрепятства конкурентоспособността на Словения. Допълнителното подобряване на условията за рисковия капитал би могло да подпомогне привличането на повече чужди капитали, както и разрастването на иновативни стартиращи предприятия.

(27) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, през 2024 г. Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за изпълнение на препоръката относно икономическата политика на еврозоната. За Словения препоръки 1, 2 и 3 спомагат за изпълнението на първата, втората, третата и четвъртата препоръка за еврозоната.

ПРЕПОРЪЧВА на Словения да предприеме следните действия през 2024 г. и 2025 г.:

1. Да подаде своевременно средносрочния фискално-структурен план. В съответствие с изискванията на реформирания Пакт за стабилност и растеж да ограничи растежа на нетните разходи[23] през 2025 г. до равнище, съобразено с поставяне на консолидирания държавен дълг на правдоподобно низходяща тенденция в средносрочен план и поддържането на дефицита по консолидирания държавен бюджет под референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Да гарантира фискалната устойчивост на социалната закрила и да пренасочи данъчните приходи към по-устойчиви източници, благоприятстващи в по-голяма степен растежа. Да подобри ефективността на публичните разходи чрез извършване на преглед на разходите и чрез по-добро управление на публичните инвестиции.

2. Да укрепи административния капацитет за управление на фондовете на ЕС, да ускори инвестициите и да запази импулса в изпълнението на реформите. Да отстрани възникващите забавяния, за да позволи непрекъснатото, бързо и ефективно изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, като гарантира приключването на реформите и инвестициите до август 2026 г. Да ускори изпълнението на програмите на политиката на сближаване. В контекста на междинния им преглед да продължи да се съсредоточава върху договорените приоритети, като същевременно вземе предвид възможностите, предоставени от инициативата „Платформа за стратегически технологии за Европа“, за подобряване на конкурентоспособността.

3. Да засили конкурентоспособността чрез допълнително повишаване на равнището на уменията, като гарантира, че текущата реформа на учебните програми подпомага също укрепването на основните умения, чрез

[23] Съгласно член 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263 „нетни разходи“ означава публичните разходи след приспадане на разходите за лихви, дискреционните мерки по отношение на приходите, разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица, както и еднократните и други временни мерки.

преодоляване на недостига на работна ръка и чрез насърчаване на бизнес динамиката и създаването на дружествата с висок темп на растеж посредством подобряването на условията за инвестиции в рисков капитал и институционалните инвеститори, както и инвестиции в научни изследвания, развитие и иновации.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател